

Előzetési díj.

Helyben és vidékre:

Egy évre . . . 4 frt. — kr.
Fél évre . . . 2 — —
Negyedévre . . . 1 — —
Egy hóra . . . . . 40 —

Szerkesztői iroda:

Főutca, 24. sz. I. em.
Ide intézendő a lap szellem
részét illető minden közle-
mény.

Kéziratok s levelek vissza nem
adotnak. — Bérmentelen le-
velek csak ismerős kezektől
fogadotnak el.

VÁCZ.

HELYI ÉS VIDÉKI ÉRDEKŰ HETILAP.**VÁCZ VÁROS HELYHATÓSÁGÁNAK HIVATALOS KOZLÖNYE.**

Hirdetmények díj 3 hasábos petit sorért 5 fr. — Nyílt térben való közlemények után három hasábos sorért 15 krajczár számítanak.

Az előzetési pénzek „Vácza” kiadváltalához 61. sz. szám alá Vácra küldendők. — Hirdetmények a „Merkur” kereskedelmi körben is elfogadotnak.

HIVATALOS.**Tanügybizottság jegyző-
könyvének kivonata.**

Pest megyei tanfelügyelői hivatal 1872 ik évi 1465. sz. a. utasításánál fogva a közis-
kolák ügyében a végzőben foglaltak intéz-
kedésre a városi tanácsot felhívja, — azon-
ban mielőtt ezek részletes intézkedése
bocsájközhatott volna, — Vác város tanácsa
f. évi 615. sz. a. határozatánál a helybeli
szülöket és gyámakat felhívta, — hogy: mind-
azok, kik gyermekeiket a közös iskolában
taníttatni kívánják, ebből száradékaikat f. évi
febr. 18-ól e hó végéig e hivatalnál jelent-
se be. — Azonban előadó tanácsnok úr a
közelebbi ülésben a közös iskolai zantsek
megjeleni, — hogy e felhívásnak alig telték
néhány éleget, s így e tekintetben remény
sem lehet, hogy annak szükségé fennforogjon,
— mire névbe az újabb beírás f. hó 20-ig
meghosszabbított, — mire az illetők újult
figyelmzetnek anyival inkább, mert mielőtt
elt. okt. 1-ig 190 tanuló jelentettek be,
— mi ez utóbbi elmaradásnak oka inkább
az lehetett, — hogy a szülők már m. évben
a fentebb kitűzött napig magukat bejelentés-
ért mindenkorra bevezérelt dolognak tekin-
tették.

NEM HIVATALOS.**Pár szó a helybeli pénz-
intézetekhez.**

A múlt heti események alkalmá-
ból tűzzük ki e czímet jelen czikkünk
homlokára.

Mindazok, kik helyben lakóskó
ismerik, mit értünk a múlt heti esemé-
nyek alatt; azonban, miután mi nem-
csak a helybelieknek irunk, mindennek
előtt kötelessé vagyunk ezt röviden
jelteni.

A serteskereskedés és hízalás
azon jövedelmész vállalatokhoz tarto-
zik, mely a többi között nálunk több
vagyonos polgár vonzott magához; ös-
szekelőtt pedig a helyi pénzintézetek
érdekével, úgyszintén egyáltalán a he-
lyi érdekek, siettek őket úgy egyes
emberek, mint a pénzintézetek gyám-
olítani, és semmi agyályt sem láttak
abban, ha egy 10—12 ezer forint ér-
tékű vagyonnal bíró egyén 40—45

ezer forintig veszi is hitelét igénybe;
mert hiszen pénzforgalmat idéznek elő,
és a melletti minden irányban nyere-
ségei végződő üzletbe lend az igénybe
vett pénz fektetve. — Ez végre is tö-
köletesen rendes számításon alapszik
és rendjén van.

— Azonban:

Két, számítás nem értő vagy talán
nagyon is értő, polgártárs szintén meg-
kezdette a nyereséggel kezesgető üz-
letet, azonban két roz év oda kényeze-
rité — vagy talán a nélkül is megiettek
volna, nem tudjuk — miszerint a nékik
is v a k o n k i n á l k o z ó h i t e l t a n n y i r a
igénybe vették, hogy rövid pályafutás
után magukkal rántva vályoglat köte-
lezett segélyezőiket, fizetésképtelenek
lettek.

Ez volt a kezdete az említett múlt
heti eseményeknek; — folytatása pedig
abból állott és talán még áll is,
hogy a társak szabadulni ohajvánt a
könnyelmien vállalt obligóktól, ingat-
lanaikat nőjlekre iratták, ingóikat pedig
az együgyűségig érthentől koholt
és így első percére felfedezhető hamis
kötvények alapján biztosítási végre-
hajtásokkal terheltek; — hogy így a jó-
hiszemű két pénzintézet vagy esetleg
egy harmadik egyén elől a kielégítési
alapot elvonhassák.

Ilyetén eljárásához mi nem adunk
commentárt, adjon a kir. ügyész.

A két pénzintézet részére azonban
mindenek előtt egy kis collorariumot
akarunk kivonni.

Előszőr: Mi idézheti elő az ily
esetet?

Másodszor: Mi teendője van az
intézetnek e tények után?

Nem akarunk pápi csalhatatlan-
ságot arrogálni magunknak, hanem első
kérdésünkre mi magunk egész határo-
zottsággal csak úgy felelhetünk, hogy e
két pénzintézet úgymint a Takar-
égypt nem értesé, sőt egymás ignorá-
lása idézte elő, és pedig először azért,
mert egymással ellen vett verseny mel-
lett nem a kereskedelmet és ipart vette

előszempontgyánát előlterbe, hanem
azon töképezeseket, kiktől a pénzket kell
szerezni, hogy ezek betéteivel forgalmit
tízeltk tehessenek, és ennek folytán
ismét csak a töképezős részvényese-
nek adhassanak minél nagyobb öszi-
lékot; az ipar és kereskedelemnek meg-
nevezett aqua tofanát; második-
szor azért, mert egész feltélenységig
vitték az adósk névsorának titkolását,
miből azon amonafia fejlődött ki, hogy
egyik pénzintézet sem tudván mennyi
összeget van terhelve a másiknál, az
érdeklott pénzkérőnek késéggel meg-
szavazták a hitelt.

Ezen szárazon elmondotta k után,
czikkünk élre tett pár szó helybeli
pénzintézeteinkhez abból áll: hogy úgy
a kamatlábak meghatározásánál (külö-
nösen az ipar és kereskedelemre mielőbb
enyhítőleg működés végett), valamint
az obligókat tekintetből — baráti
kezet nyujtani itt van az ideje; ez első
szavunk. Második szavunk pedig: hogy
pár szó legyen, mint mondanék — ne
hallgassanak azon roz tanácsadókra,
kik ez alkalomból nyakrafőre hitel-
bevonást zaklatnak, — hanem újít-
tsák a bűnös kérlelhetemli, mint olyat,
ki a közhittelt és legértékesebb keres-
kedelmünk létét merte gátlást megtá-
madni, — a becsületet, de fizetés képe-
seknek pedig hitelbevonás helyett még
támogatást, segédkezet nyujtassanak.

Ne méltóztassanak azon törpén-
kedni, mennyi hitelt adnak jövőre re-
ductio útján: hanem az lenne legelső
gondjuk, mennyi időt, haladékat, ha
ugyan lesz olyan, ki azt igénybe venné
(mit kéldünk) adjának azoknak, kik e
három vagy négy malitiosus ember
által bevontak és meglepettek.

Tessék ezeket jól megfontolni!
mert kétül foggyver van kezükben,
mely legelőször nem mindig a sjujt-
tat sebzi meg. *)

*) Mint tudjuk, az Iparban részéről készséggel-
nyujtásnak baráti kéz, hanem úgy látszik, kasszál-
kérés gátlotta a kezdeményezést.

**A „vázei növegyet“ tiszt. vá-
lasztmányi tagjaihoz!**

Váze, márczius elején.

Hogy a művelődés nemzetünkre létkérdés, belátták önkök már akkor, midőn ritka lelkesedéssel, bámulatra méltó buzgalom és kitartással, s a neves helygyűjtés lakandatainak erejével, holgyeink számára, a példátlan pártfogásban részesült felolvasásokat rendezték. Megmutatták a helyes és biztos ösvényt, mely a tökélyesedés híz vezet.

Felejtetlen lesznek azon fényes napok! Az eredmény koronája megjutalmazza törekvésüket. Önkök büszkék lehetnek! Díszekedhetnek azon nem mindennapi vívmányainak, hogy sikerült magyar társadalmat teremteni; kezdődött a szellemi mozgalom, megszünt a tespedés, élünk! Itt, hol álomkóróság, közönyösség honl.

Mindenki sietett segédkezést nyújtani, válllvetve létesült azon, nálunk lehetetlennek tartott munka: egyetértés, testvéri egyesülés által összeforrasztva, diadalmaszkodtak az akadályokon.

Mintha ezen győzelem megszobaszította volna erejüket: elcsendesültek. A mi 1871 ben oly nagy mértékben kivihető volt, az most is lehetséges. Csak szilárd akarat kell, és a siker pályája korszerűen tevékenységükre!

A közölszajnak vélnék megfelelni, midőn öökzhöz azon tiszteletteljes kérelemmel fordulunk, hogy létesítések a társadalmunkra oly annyira vádvs **felolvasások**nyára. Városunk, sőt Budapest tudományos közpettegű férfiai örömteljes szívvel csatlakoznának azon culturmunkához

mely benűnkent a polgárosodás magaslataira emel.

A közraktárakról a „Vázei vidéki lap“ utolsó számban megjelent közlemény: hogy a közlekedési ministerium e tárgyban rövid idővel véleményét nem adhat, mivel ez úgy sokkal nagyobb megfontolást és tanulmányozást igényel! — légből kapott állítás. — Az országgyűlés és a kormány e kérdésben semminemű tétovázást nem mutat; az egész ország kívánja a közraktárak létesítését, egyedül még a hely nincs megállapítva; ezt tudja mindenki, ki csak némi figyelemmel kíséri a közügyeket.

Ítéldjon az közönség maga, egy „hírlap“ (?) ily nem telen eljárása felett: a mely oly fontos, városunk jóváéjére nézve ily döntő ügyben, egyedül, mivel lapunkindítványozta: kolholmányok és hazugságokkal lép a siktérre. Sapienti sat.

Levelezés.

Tisztelt Szerkesztő úr!

Én azt tartom, hogy ha valaki nem tud valamit helyesen, vagy nem ért valamiből, inkább hallgasson, mint saját rovására felszégeket beszéljen.

Ez elvem alkalmazható a „Vázei vidéki lap“ Omplolyi álnév alj rejtőzött munkatására, ki nevezett lap utolsó számban ugyancsak blauiroz a „Mercur“ kereskedő ifjak köze czime ellen.

Sokkal inkább beestlöm e kört, senhogy azt a „Vázei vidéki lap“ pal

bármí solidaritásban is hozzam, azonban a lapokat olvasó közönség félrevezetése ellenében felszegesnek látom egyetlen meggyei enni.

Először is az a bizonyos „journalista“ (?) vagy nem jártas a mythológiában, s nem tudja ki és mi volt „Mercur“, vagy gonoszolók „agent proconvener“. Ha ő azt akarja bebizonyítani, hogy a „Mercur“ annyit jelent, mint higany, akkor rosszul okosodik, mert „Mercur“ a kereskedelem védnökének neve. Tehát sem kenyérről, sem higanyról nem kereskedünk; — hogy pedig az egészest összevonja — Mercur kereskedők — imét járlevélhatalmúkat, posztókat át is megzúdí, láthatja, hogy a Mercur szó, — „jel közze van téve.

Másodszor az „eredlen roclomok“ és „publicisták“ bizottságra csak azt jegyzem meg, hogy ha irni akar valamit, hatoljon előbb a tárgy meritoriumába az a jeles „journalista“ —

Mert ha tudná, hogy a kör hírlapirodalmi bizottsága arra van vállasztva, hogy a helyi „Vázei“ lap közgazlászati rovatok vezesse, és postai és lébesi napilapoknak kereskedelmi tudósításokat küldjön, s hogy ezen Omplolyi urammal jelesebb lapszerkesztők sem akadnak fel, — ha tudná, mondom, hogy a kör nem fejtgete fontos kérdéseket illetéktelenül — nem hivatozunk Horász tanácsára, mit neki is jó lesz megfogadni.

Ennyit óhajtojtam elmondani, s kérem t. szerkesztő urat e soroknak közzeállítására.

Egy „Mercur“ tag.

TARCSA

MUTATVÁNY.

„Szabad a vásár“

ezimel regényből.

Ira.

Degré Alajos.

Hazánk ritkaságai közé tartozik, ha kisebb birtokon kéyelemmel berendezett uriak a feleségek közt olyankor is, kik a telet fázások közt töltik a fővárosban. Káposztás és gyümölcsös kertek től nem terjed igényük, s igen soknak nagyobb gondcsin, könyelem és írás a lakhán. Így birták ősei, így akar tölle megvárni ő is; ha száradokon át jó volt annyit alispán és kir. tanácsosnak, kik még adót nem fizettek, miért újna rajta ő, kit az adózás terhis is nyom? Máraodon minden így, sokka kerülnek a családok, lovak, estélyök, páhly . . . nyárson össze kell magát húzni, mert a tél és főváros csak igényeli. Így gondolkoznak ezren, s nem iparkodnak az otthonjukhoz vonzóvá, kedvesé tenni. Ezek csak menedékházak, s az örömet, gyönyört, boldogságot másutt találják.

Bezdány a kevés kivételek közé tartozott, ő otthonát élte. Drága volt előtte a tiszely, szent a családi élet, a székség mindent széppé, jóvá és celszerűvé teremteni, a mi

csak környézi. Nem is bírta őt Bezdányból sem méltóság roménya, sem hatalomvágy, de még a közhatalom varázsa sem kiragadná Örökös szépmittét és javított, melé időkben, hogy bánatát oljje; a viszonyok jobbrafordultával, hogy örömeinek kifejezést adjon. Az államügyek minden mozzanatát figyelemmel kísérte, de tények általában rószak nem fogadt; az iradalm minden termékeit örömmel fogadt; s annak emelkedése fölvilányozta, süllyedése pedig elhangolt, améllik hogy maga csak egyetlen tárczezikéit irni is megkísérelt volna valaha.

Az urak kintözésével, nem mondhatta épen nagyúr, de mindenesre díszes épsít — mintegy — ötven holdas angolkert közepette csodálton szép ki magát. A kertfelő nyit csarnok van, melynek falait egész a boltzozatig eszokkált átványok borították; s ez átványokon legizlettesben rendezték a virágok, úgy, hogy a falakat eleven virágzónyok lepi el, a boltzozat pedig sűrű folyondárok borították. E csarnok előtt gyönyörű kristályvíze terjedelmes medenczebe esőrpölvé hull alá; a medenczében legesebb viznövények díszelgnek. Mintegy két holdnyi területre a ház körül gyönyörű virányos, díszborkok a szorványoson elhelyezett más épsíték fel fogalmat alkák egy táncdérkert csodabájairól; minden virágzó, minden elrendezés a legfinomabb ízlésről tanúskodik, gyöpgyágon minden fészelt nyesele a leg-gondosabb ápolást árulja el. A mi ezen szövegjeleket még fokozza, azon országos kiállítás, mely a csanok lépcsőzetéről a rongtet

erődök borított helyekre nyílik, miket legmagasabb előcsin az egy-egy lovas; romja búskéltelken; a hűgőrtében az ország egyik nevezetes folyója homölypög végig, mely ezüst szalagként kigyózik a vetelektől zárdellől földek közt. Az angolkert fonyes, hárs-gyönyörűen terjed, s kavirozása csakugy csábitja az embort a lovalgásra, vagy kocsiszóra.

Nincs tisztáz va kanyarulat az egész kertben, hol valami meglopotes ne várna a sétálóra; ill mesterségesen készült vízcsök; ott egy kőfalra romjai, szikla-csovcsak, gyönyörű mohával élrászta, melynek csocika tornyára festőleg kuszák a repkény, másutt kis állatsergők, halak, csillag vizsgáló Jorony; nyári szintjök, vagy tájképek. A kertet tiszta vírt, esermely hantja is, melynek partjait százhatarfele róza szögélyzi, az s átmenetet több — mindenféle szöszölyes alakú — hidacsok közeplik.

Hogy ily éden anyag nélkül nem lehet, az természetes.

A nap éj lenyugvában volt, a verőfény sugartai, a hol csak lehetett, átverőlé a sűrű imozbortok közt, hogy mindent megárayozzon. A madárkák dalolva keresek fel fozsokéit; a munkások fáradtan rakják le szöröcskát, a virágok felidőlték az öntözökön harralt alatt; az elvirágozott rózsák bismán hullatják leveleiket a csermelybe, mely illatosan megtarkulva szöket a nagyobk fölén.

Az agykeret kavirozott utain fiették minden mozdulatlan látást készült lovalgólóközöthen így delnő végzet az uriak felé

N.-Károly, márczianban 1873.

„A szerkesztő úr otthon van.”

Egy fulánians, fának fejfel mező czik jelent meg a „N. sz. vidék” 9. k. sz. számában, mely az illető cikkezése urak majd nem börtört a fejét. — A cikkezése ír csupa nyelv-ságból — mert hiszen ez komolyan rosszi hangzik — szól jónak, jótörkik a fejed-német utraabocsátója udonsít szültőjét, számlátva a nagy hatásra, mily valóban — emmaral.

Elkezde hands-bandániz mint olyan ember, kinek a bielejére találnak, vagy valami érzékeny tyukszeműségé hának, hangot adó, de értelmet sem ő, sem más nem tudja.

Oly álláspontot foglal el iránymában, melyről én szót sem említegetem; mert ami F. úr cikkének tárgyilagos értékelé iletik, ahhoz — az oly érzékeny találó cikkekben, — nem is szótlan, — de nem is akorok. — Én reflectáltam Rátóri ur választására — különösen a minden jó érzést mélyen sértő, s minden művelt ember által kárhazótó, s az iradók kereteibe semmi esteire sem tartozó kifejezéseire, — a kárhazótó, — megmondom a pöfészkedés demagog-hatámságára, melylyel az írva van. — Ezt méltóztatott volna t. szerkesztő úr megérőlni s ennek ellenkező-jéről meggyőzni.

De a szerkesztő úr otthon van, fel-áll a léczára s ismét a régi hangon — meg-nyújt léczák természetét — vált — folytatja hotrónyos kifakadását; de legyen meggyőző-dva a t. úr, hogy a „Matador” elszokta itni a carro böt böt épen úgy, mint a carro ast; — de ne ijedjen meg, nem olyan esz-közöl, mint a nyelven el „ellentábor”-ban járszának. A szódi bakterial, — megmondom hogy nagy író által — de meg a kofa-nyelvészirt nem ismerem, nem állhatok szóba, azzal magy elbánk a collegiája a váci bakor; — talán gyanítottá t. F. úr ezen gondolatomat, mert különben nem jusztegette a szódi bakterial. Megvallom, respectuólam az alabárdosok, mert azok valjón a kárhazó-rententő nyers emberek szoktak lenni, azért kitérők előlük.

Nagyon bakterios kifogás tehát. midén t. F. úr azt mondja: „miután szendélyek nem mertek nyulni, azért estek neki a szódi

bakternek.” Ez ferdités, mert respectuólam, mint fentebb megemlíttem —, de ha t. F. úr vagy B. úr a szódi bakter, akkor jobb lenne a conventió-t otthon élvezni s a toronyár-mutatót mozgatni, higjék meg uraim! há-ladással, de s a boltyáratok legelőse ura-nevetesség-étevő — nyugodtan, úgy hiszei-ha hallgatók, elégég megféleltem. De egyt mégis nem hagyhatok megjegyzés nélkül. A t. úr izléstés mindenesetre nagyon jellemző, hogy a költészet mezejéről, nem a virág-művészet, a művészetek a esztétikák művelőidávidának, de a boltyáratok legelőse ura-bétkétdárs jelkötésé viselté persónát rántja elő s rugdaloztatja. — Pedig beh sokat tanulhatna tőle. Lám, annak is kedve kerekedett egykor hatalmasnak lenni, s azt hitte, hogy-ha oroszlyárbort elő magára, megremegtetni az állatvilágot. S mi történt? megkötött. De azért nem hallottuk át, hogy új kísérletet tett volna. — Azért kár volt öt blamirozni, különben nem akorok semmiféle jó tanácssal szolgálni; de úgy vélem, hogy az felesleges is; mert quo semel etc. közmondás igaz marad mindig. Csak arra kérem, hogyha figyelmre méltat mászszor, vesse le a bakterie-gyenyulást, s huzzon kezét, mert a parfüm, naelyet használni szokott, nagyon sajátosság szagot terjeszt. Lehet vitakozni, oster és vasvilla nélkül is, csak tudjon az ember ön-magára uralkodni. Egyébirtant láthatja t. F. úr, hogy deccára annak, miszerint rólam azt mondja, hogy a kandszoklat és kopszoklatok közlebebi ismeretségében vagyok, onnel szemben is mily phlegmaticus viselem magamat. Azokkal is jó néha-néha ismerkedni, s így reménylen, többször lesz alkalom talákoz-hatni. — Y-O.—

Egyleti mozgalmak.

A váci ipar és kereskedelmi hitel-intézet igazgató választmányának 1873-ik második ülése febr. 16. tartotta. Elterjesztetett 1873. évi febr. 16. intézkedési rendes köz-nyilvános gyűlésén. (Folytatás.)

E szerint ezen elterjesztett zárszám-

*) Közlés hatásként egészen meg nekünk, ha kérjük, hogy a vitát fejezze be ezen választással, ne törődjünk mi más háttér milyégy égvél Szerk

adára, a lefolyt üzletének szám beli eredményeiről való előterjesztésüket befejező, köteletségüknek ismerük a tisztelet köz-gyűlést arról értesíteni, hogy a közlembel múlt évben semmi oly fontosabb tény, mely intézkedésekre vezetne, és melyek az igazgató-választmány tudomásá, volna, elő nem fordult.

Intézetünk háza udvarának, és az utca-zsárdának újabb bővítése, valamint az intézeti pénztár körül biztonságos takarítás néven megkövetelt építkezés, az igazgató-választmány által elhatározatván, az illető iparosok részéről elkészítetett, és közhász-nalásra átadott.

Felkérjük a tisztelt közgyűlést, hogy a kikötött számvizsgáló bizottság jelentése felől a kezelő hivatalnokoknak az alap-szabály XVII-ik fejezet 1. § értelmében a szabályozási felmentést megadani, és a további felelősség alól feloldani szíveskedjék. Végre még arra kérvén fel a tisztelt közgyűlést, hogy miután ügytelen szemé-lyünk iránt nyilvánult bizalom folytan igaz-gató-választmány tagjává megválasztottak, és alapszabályaink értelmében megbízás idejének lejárt, a bonniuk helyezett bizalmat megkövetelték, hogy a jövő évben a jövő-ből választásra iránt intézkedni méltóztat-sék.

- M 6 r e g l e g - s z á m l a. Vagyon: Pénz-készlet 29693—05. — Leltárjegyek 1706—67. Váltó-tárca 353299—58. Zálog-évek 23854—03. Kétszáz ingatlanok: 1934—90. — Kamat hátralék (zálogoknál) 1008—55. — Nyomatványok készletben 1000—00. — Felszerelési díj hátralékban 2—92. — Házvételi számla 8154—67. — Más pénzügyintézet 38—17. — Összesen: 428882—54. Töke: Hosszúvidű kő 8000—00. — Tartalék-alap 8154 fr 67 kr. Leltári va-gyon 1706 fr 67 kr. — 8961—34. — Tőke betételek 341780—18. — Fel nem vett osztalék 80—00. — Kamat előírás a jövő év já-vára (zállók után) 2948—52. — Zálog-évek után 73—32. — Készpény és után 74. — Kamat 4200—00. — Tízta jövedelem 10238—38. Összesen : 428882—54. (Vége kör.)

Lő-gyűléstök a szabályok 18. §-a értelmében a fő lövész felügyelőknek vendégje kiszolgáltatására. — Azonban a leg-

s a mint a hársfa csoportozatókúrt, hogy a vashidion átlátlagon, láttá miként annak oslópohó dőlönveg egy ifju mereng, pil-lanatilag sem hazóttál, hanem kantáritál balra rántva, a róssaszegélyzetten áttörtötte, s lovagotóral nagy szélit sulintva a folyócsán keresztül repült.

E látvány a keleti mocsok legközlőbb képelel ezer — a természetben — villám-szerűséggel kirepülő angyalnak, jobbra-balra virágostó szőrvá maga körül, s a másók részterengőre öltünk. A kerület el-voyna a képlőtől, az magában is létező volt, a hajnal és az alkony pillanatai talán, a hajnal és a delné ifju hajnalharasztó arczára a lenyugó nap borsúbagrátt lövellé, mely az utána lungó fátólyba megtörve szép feje körül búbbias dícsőrt képezte. Uszállyával egy halom rózsát és rózsalevelet leodor-ván, az a csermelybe hullt, mely pillanat alatt virágfolyóvá lán átváltozó. A látvány öltünk, a varázs szétoszott, s nem maradt belőle egyéb hátra, mint a vizen uszáló rózsák és rózsalevelek.

Az ifju szörfelő merővelve úgy tekinté e jelenetet, mint valami förtéleleti tüneményt, úgy érezte magát, mint ki varázslómból ébredte; arca az általa szemléltem, szemei olykép égtek, mintha síkrova volna neki egy pillanattal a természet kiráka vetni. Gyönyörű a vize hajlott, az uszáló rózsákól egyetkihalászott, s miután gondosan tárcézta-ha rejté, keseri molygolyaj ajkain, mely est látsék mondani: balga! utána sohajtonom annyit tesz, mint a szivárvány kergeteni,

melynek színté! gyönyörűket hetem színeiben, de el nem érhetem soha. (Folytatás.)

Tapogatózás az időjárás valódi oka körül.

(Vége.)
Igy tehát meg kell elégedni azzal, hogy ha a hold légkörünkben éles éle apályt és dagályt, az oly esemény, hogy talán csak a legelsőbold régiókban lenne észrevehető (?). Elys Bays a feltevést az időváltozások okát a tügyölöknek tulajdonítja (?), melyeket ő egészen más formáknak tart, mint a hulló csillagok.

Mathieu de la Drome, ki mint politikai szerepelt, de a 3-ik decemberi állam-szénység feltevésegyre bűntetett, egyszer mint meteorológus tette elő. Ezen úrnak is a hold a kiinduló pontja.

Nem czélom a különböző időségek systemáét és theoriatit fejtegetni, mert az már úgy is úgy ki van merítve, hogy bajos lenne a tárgyban valami újat felszölnie hozni; jobban szeretném a jelenlégi anyie térd okát mint meteorológus tette elő. Ezen úrnak is a hold a kiinduló pontja.

Tudva van, hogy a világról igen alacsony hőmérséklet bír, melyet Pouillet le-141° Celsiusus becsül, némelyek többre,

mások kevesebbre. Legyen az bármennyi, az én theoriamra nem bír befolyással. Továbbá ismert dolog, hogy napunk az egész bolygó-rendszerünk a világűrben előrehalad, a mozgási irány új. Hérschéli szerint a herkulis csillagképben van. Hogy e mozgás létezik, arról senkinek sincs kételey.

Miután a földön, sőt egyes világré-szek különböző részén annyira különböző az éghajlat, úgy hinném, igen méltó felve-hetnők azt is, hogy a világűrnek karmá-biz hűfőva van. Ha mi közebb régióban vándorlunk nyáron át, úgy hogy hűvös nyarunk vagy telén hideg telink van; ha melegebb régióba jutunk, melegebb nyarunk, telén enyhé telink van.

Most tehát nekünk a világűr olyan részét kell átvizsgálnunk, hol melegebb van, vagy is jobban mondva, kevésbé van hideg, s talán innen lenne kimagyarázható ezen abnormalis állapot talánknak.

Ha tehát mi ezen melegebb régióban még soká vándorlunk, (a nélkül, hogy valaha eszembe jutna idő jöszölni) el merem mon-dani, hogy a hold bármenny valótik is, igen forró nyarunk lesz!

Hogy meddig bolygunk azonban ezen régióban, arra feléni előt lebeteltem, mint azt megmondani vagy kiszámítani, hogy est elhaggya minőben jövrünk, — s ha az én szerény teóriámot senki sem döntés is meg, azt mindig csak tapogatózásnak la-merném én magam is, . . . de a multban!

Konolyi Miklós.

jobb akarat mellett is megtörténhet, hogy egyesek ezzel meg nem tisztéltek, mindössze tehát, kik a honlapot ábrának, választmányunk közlelő hátrafordítandó felkérésnek, hogy azok magukat mellet a főlévész urnak bejelenteni sziveskedjenek.

E mellett több helybeli önálló, ideglenesen itt tartózkodó egyének is vannak, kik ez egyesület felhívására részt venni szándékoznak, az intézkedések megismerésére, hogy a fővárosi leendő bejelentés mellett foglalkozó tagokul egy évi 4 frtyi díjfelteszt szivesen fogadjatnak. E. j.

Dalesztély.

Mult hó 29-án megtörtént dal-és lécsesztély, kisvárosi társaságtól egy eseményt képzete, melyre sokak kedvesen fogtak visszaemelkedni, — és melyért dal-körünk méltányló elismerést érdemel; ugyanis alkalomt nyújtott a közönségnek egy ország-szerzte felkarolt nemzeti cédobes járulattal állított, és egyszerűen egyházi előzetes: vezetheti hazánk egyik legkitűnőbb dalárdájának művészi előadását, de midőn dalkörünknek az elsőt rendezéséért közölszerzet szavazunk, el nem mulasztadjuk — a pest nemzeti dalkör jeles tagjainak közölszerzetét nyilatvánti, kik többször ismételték fogva szerény körünkben megjeleneni szivesek voltak. — Az előadót dalok meggyőzték bennünket, hogy ott, ahol hitetlen zeneolapcas vezényel, mint Huber Károly, és a jó ügy kitűnő és nagyszámú lelkes közreműködők vannak, min, a pesti dalkör tagjai, ott csak rendkívül bűmlátra ragadó, fenégséget várunk, de márszóval meggyőzték arról is, hogy dal-körünk halad, szorgalmasan működik, és tagjai szaporodnak, nemkülönben örömmel tapasztaltuk, hogy óriási társ mellett megállta a küzdőtér. — A dalra követőzet, az ifjú lelkesedéstől gyullasztott társ, mely a t vendégeknek a vasutali távotörök szakadalon jó kedvelő volt, mindenkit magával sodort, és bájos bölgyeink előtt a jelen farsang legszebb emléke maradt. — Szólaró az a dalrészlet-olomkai a dal lelkes pohárköszöntések váltakozó, és a barátság, a lelkesedés dalainkat bebeszartás és tenérvőség szerint frigybe egyesít, melyet a két dalegylet a nyár folytán ismét megünnepelni készül. — Az összes jövedelem 240 frt.

X. Y.

Hírek

Mat nap: már mi is hozzá szöhlottunk azon szödfözött csalsi bűnhöz melynek néhány jelentőlen ember sok ártatlan jót állót, és két hiteltelenséget károsított meg (az első közvetlen, az utóbbi közvetve) sőt a köz-hittelt és bizalmat annyira megintáta, miszerint a kereskedés és ipar előhaladását nem csak egy időre lecsúsztatva. A helyi hírek köz sz nem merték eddig felvenni e szemtelensécsi tény, mert attól tartottunk, miszerint idő előtti remlamal a közönség többit ártunk mint hasznádnak. Most azonban, midőn már a valódi tetteseket feltűnden tudjuk és nem félünk az ártatlanok védelméért — beszélhetünk a nyilvánvalóinkból, mert lapunk megjelenésére a vizsgáló bizottság javában működik.

Bizonyos Nagy Ferencz és Nagy Pál a közpött emberek közét éppenséggel nem tartozó egykori fiavarrak némi vagyonuk és az ártásnág által előidézett érdekelni hitel alapján serteskereskedésbe kezdettek. — A kereskedés rossz idő, és számítás mellett lett kevesebb, azonban nem sok rescriozni való levén a háttérben, a helyett, hogy felhagytak volna a kereskedéssel, melyben és mélyebben sülyedtek, magukat hűzván a mélysebbe mind azon rokoni, kik hiteltelnek rendelkezésükre bocsátják.

Midőn a rokonok látták, hogy vesszly

van nem csak nem veték hiteltelnek akadályozni, az a legzáróbbak magánykölsőnkreáltak alkalmai e kit számítani nem tudt emberek, melyet már a kölcsön megkötéskor csalsi szándokukat önmaguk ellen constatizáltak.

Bekövetkezett tehát a nem-fizetés korszaka, mely a prima persona s a mag főle élet eszközökbe és kezdőtől a kijátszósság és csalsók egész sorozata.

Természetesen mindezek előtt a nem egykönnyen elérhető ingatlanokat kellett söggorra, feleségre, apóra, anyóra átiratni, utánna pedig — hogy egy számítás sem maradjon a jólléki hitelszerző — az ingó-ságokat kellett koholt kötvények alapján a helybeli kir. járásbíróság által biztosítási úton lefoglaltatni.

Ezen gyönyörű eljárásra vállalkozott is egy helybeli ügyvéd, bizonyos Hannik Lajos, ki aztán az ártások közvetve és közvetlenül megtörtént, az őszes ingókat Korompay Ágoston, Podluzsányi Otto, Abrahám Erzsébet nevek felhasznáásával le is foglaltatta, sőt nem kevés képes ember kapni, ki nevet egy hamis 10000 fton kötvényre adja, a saját neve alatt kötvényt mint hiteltelnek akkor Nagy a telékönyvébe, midőn a takarékpénztárnak és Kreszák Józsefnek kötvényének kellett volna előbb bekebelezni lenni.

Hannik Lajos tanácsa folytán Lázár Ferencz és nője, Nagy Pál és nője, Nagy Ferencz és leánya Nagy Ferencz és a többiek keveredtek e csunya dologba, melyről, a mint látni fogjuk, maguknak semmit, a közönségnek azonban végtelen sokat ártottak, Lázár István városi tisztviselő pedig nem bírva meg a 15000 ftra, mentő köriratokat és nevelőtlen ártárköhő ált csalságjainak költösböba jutását mint hírlik, elméjében megzavarodott.

A fenyitő feljelentés a városi takarékpénztár és az ipar és kereskedelmi bank részéről történt, hogy pedig mily nagy horderejt a bűnesetek halmaza, kitűnik onét, hogy a vizsgáló megfigyelés egy bizottság delegátusát.

A sok, igen sok aprólkos múltitát, lelketlen szemtelenségeket nincs terünk leírni, azonban hisszük, sőt merészöljük tudni is, hogy a közpönből kiküldött vizsgáló bizottság nem fogja az egy városi hiteltelő egy nagy befolyással bíró csalsát bűnt elcsin, hanem azt a legnagyobb szigorral fel fogva azt eredményezni, hogy: jövőre képesek leendünk e nagy horderjű bűnről a legkisebb részletéig közönségünket értesíteni.

A kiküldött vizsgáló bizottság áll tekintetes **Futschner Ágoston**, kir. ügyész, és tekintetes **Végh Győzcs**, kir. törv. bíróból.

Vajha ne írhatnánk le e tárgyban lap-számunk első cikkeire jövöben: hogy Parturiunt montes, et nascitur ridiculus mus.

X.

Póber Károly a Pausenberg féle végrendelet hamisítása esetöböl ismét elert egyéves Vácza f. hó 7-én feleasztotta magát. **Nagy Ferencz** ellen a csód megnyitottat.

Ifju Lázár István városi pénztári ellenőrs nem bírva meg a 15000 fton túli kijátszósság, elméjében megzavarodott. Reméljük azonban ez csak is a hírhedt csalsi által előidézett első megpróbáltatás okozta volt, és mihibly kitátság leend a vagyonú rendezésre, egészsége helyre lesz állítva.

Gáll Lajos egyes szíjjáró mesternek a bécsi kiállításra készített szerzészmát meg tekintőten, ezen egyszerű, de pontos, és jó munkával készített gyász-összerzészmót a hó 15-ig megtekintőten. — Ajánljuk megnézni különösen a szíjjáró uraknak tanulás gyánat.

Tanfolygóló 6 úngyásaga megtekintet bennünk is, azaz az általunk annyira sürgetett közös iskola, azonban hit helyét találta még az eszmének is. (Beküldött.)

A szerbek Vácza. az a szerb közösg egyetlen embere, a hí pap ministrans, hazragadó, sőt egyházközség egy személyben apórhudná a Tanfolygóló urra, mert nem nézte meg iskoláját.

Lő-egylet márc. 9. tartja közgyűlést a leköszönt főlévész helyett maslikat választandó, némelyek a méltalmán kiküldött bírótól javára fel akarnak lépni; bár lenne sikere fellépésüknek, mert hiába, egy egylet nem privát ember.

Szerencsénk van olvasó községünkkel azon, az utolsó választás. gyűlésben hozott határozatot jóvá, hogy mireczus hó 10-kielőtti fogva a könyvtár, csak kétszer szerző és szombaton 1—2^{1/2} óráig társ lenné, és a t. olvasó községnég rendelkezéseére állna, miről az ezennel tudomást venni felkerült. — Mercur kereskedő ifjakörre.

Beküldöttet. A helyi közönség mult hetekben a katolikus tanító kar nyílt közönségét hoztak a város által fizetődök 100 ftrtal történt javítását; körünkben élvezet vallesfelelőzetek egyenjövszágúnd fogva a méltányosság is egy kívánja, mint tudni veljük, hogy úgy történt, hogy a többi vallesfelelőzetek tanítói is részesültek így ajándékban — épen azért furcsán hangzik, hogy csak is a kath. tanítókat tartják ezt községünkre értesemenek, míg a többiek halgatva a fogadják. Vagy talán a másik eset póla, s nem kaptak volna semmit? . . . . .

Egy példár.

Az iteni ultramontan izraeliták éneklője igen szépen tudja egyeztetni a két szélsőséget. A zsinagógában ugyanis a fanatikus fonal szokások valja, a míg a közönségben az ugyazenen vallásos; körünkben tiltott élvetek haljása, a mennyiben éjly szerelmi dalokadot vezt szokása, melyek egybíránt nem bírtak rá nézve kellemes következményekkel.

1873. 2471. sz. 42.

Hirdetmény.

Pest szab. kir. város tanácsának t. évi január hó 23-án kelt 2471/42-ik számú határozata folytán, a 16. és sertesvársárt folyó évi Jászsef-napi vásártól kezdve az üllői út mellől, hoi jelenleg tartatik, a közvágóhíd és marhavásár déli oldalán, a soroksári út mellett fekvő városi területre fogát helyeztetni.

Miről a t. cz. községnég keltő lájókészás végett értesítetik.

Pesten, 1873. febr. hóban.

A városi tanács.

622.

872.

Árverési hirdetmény.

Alólrít végrehajót által közhírré tettük, miszerint öreg Major Lőrincz részére Major József és ifj. Major Lőrincz ellen 130 frt követelés és járerejét lefoglalt lovak, osikók és szekerek f. ó. március hó 10-ik napján d. e. 10 órakor Dottyán községében a közösg házánál el fognak adni, mire a vonni szándékozóak oda hivnatnak.

Vác, 1873. febr. 19.

Dacovill Antal, végrehajót.